

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio III. De actu voluntatis diuinæ generatim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

SECTIO III.

De actu voluntatis diuinae generatim.

ratio formalis, quæ ametur propter se ipsam terminatiue. Ita communius omnes cum S. Thoma & Thomistis quos sequuntur Suares in relectione de libertate Dei sect. 2. n. 21. Valques disp. 82. c. 2. Ruiz disp. 3. & 5. Granadus, Arrubal, Molina, repugnat Herice, disp. 18. cap. 2. & 3. alique pauci, sequitur autem omnino ex dictis de motiui cognitionis.

Motiuium
adæquatū
est diuina
bonitas.

Prima enim pars, clara est ex scripturis, *Vniuersa propter semetipsum operatus est Dominus*, innumeros Patres in eam rem dabit Ruiz *amat Deus* (inquit Bernard. sermon. 59. in Cantica) *& ipse est unde amat*. Ratio est aliàs indicata, quia si volitio diuina motiuium haberet à se distinctum specificaretur, & causaretur finaliter ab aliqua re creata, Sola ergo diuina bonitas est vltima ratio propter quam Deus amat & vult omnia, neque tamen causat finaliter diuinam voluntatem cum ab ea sit indistincta.

Secunda pars, quod bonitas tamen creata sit proxima ratio propter quam Deus amat aliquid. Probatur, quia in Deo est amicitia, est fidelitas, misericordia, Iustitia, & aliæ virtutes morales, sed in his bonitas creata propter se ipsam amari debet saltem proximè, alioqui sola erit in Deo charitas Theologica: deinde certum est gloriam à Deo dari propter bona opera, Deum punire propter peccata, ergo bonitas creata propter se ipsam amatur proximè à Deo, non vltimò tamen, & mouendo finaliter voluntatem, nulla enim in Deo virtus est, quæ non informetur charitate.

Vnde sequitur, quod Deus se ipsum vt finem cuius gratia, potest amare propter creaturas vt finem cui proximum & immediatum, quem vltimò ad se ipsum referat, quia hoc non est referre se ipsum ad creaturam tanquam medium ad finem, sed tanquam finem, cuius, ad subiectum cui talis finis est bonus; nam finis cuius non ordinatur ad finem, cui, sed cum eo efficit finem vnum totalem.

Solutio
trium du-
bitatio-
num.

Ad primam Resp. diuinam bonitatem, non esse obiectum voluntatis diuinæ prout à nobis concipitur inadæquatè, sed prout est in se adæquatè: includit autem vt sic essentiam, attributa & personas. Nam illa omnia Deus amat propter se ipsa, & propter ea quibus identificatur: nego igitur solam essentiam prout præscindit ab attributis, esse rationem adæquatè motiuium diuinæ voluntatis alioqui attributa, & personæ non pertinerent ad obiectum primum, imò nec vnum attributum præscindere potest ab essentia formaliter vt aliàs dixi, neque obstat, quod bonitas essentialis cum sit infinita per se sit amabilis, hoc enim distingo, itavt attributa etiam non sint per se amabilia, nego: itavt illa etiam sint per se amabilia cōcedo.

Ad secundam Resp. esse quidem in Deo veras virtutes morales, quæ tamen omnes informantur charitate, & ab ea velut imperentur, virtutum moralium quæ puræ sunt obiectum formale vltimum semper est aliquid creatum quod propter se ametur: virtutum autem moralium quæ à charitate informantur, obiectum formale immediatum est aliquid creatum, vltimum autem est ipsa bonitas diuina.

Ad tertiam Resp. ad veram amicitiam sufficere, vt amicus velit amico bonum sine ordine ad propria bona, neque requiri vt bonitas amici, sit vltimum motiuium amoris, satis enim est, quod sit proximum motiuium.

Ad quartam, Resp. hæc duo esse valde diuersa velle vnum propter aliud, & velle vnum esse propter aliud. Primum illud significat voluntatem Dei moueri & causari finaliter à tali obiecto creato quod est impossibile, secundum significat quod Deus ordinet vnum ad aliud, v. gr. incarnationem ad salutem hominum quod verissimum est.

Certum est primò, vnicum omnino esse actum in voluntate Dei circa omnia obiecta cuius ista sunt proprietates. Primò, ipsum velle Dei, & amor substantia est, non autem accidens superadditum essentia; ei enim identificatur, & est ipse Deus. Secundò, est æternum cum entitatiue sit ipse Deus. Tertio, est ens necessarium, & immutabile ob eandem causam. Quarto, vnicum est & simplicissimum, sed infinitum tamen omnia complectens obiecta & continens omnes actus, itavt eadem illa entitas sit volitio, & volitio, amor & odium etiam eiusdem obiecti pro diuerso tempore, & diuersorum obiectorum pro eodem tempore: vnde qualiscunque contingere possit mutatio, vel multiplicitas in actibus diuinis, illa nunquam esse potest secundum entitatem actus quæ semper immutata manet, vt dicitur postea fusiùs.

Proprietates
actus
voluntatis
diuinæ

Certum est secundò, posse nihilominus nostro modo intelligendi, attribui voluntati Dei, omnes illos actus, qui sine imperfectione sunt in voluntate creata, in qua varij actus distinguuntur. Primò, vt respicit bonum, & malum, amat, odit, gaudet, desiderat, fugit. Provt respicit finem & media, reperiuntur in eo simplex voluntas, intentio, electio, consensus, imperium, executio, fructio. Non potest autem esse in Deo vlla spes quæ respicit bonum obtentu difficile, respectu autem Dei, nihil est difficile, sed nec timor, audacia, desperatio eandem ob causam: Ira provt præcisè significat appetitum vindictæ in Deo reperitur, non autem provt aliquam dicit perturbationem: gaudium plenissimum & perfectissimum in Deo est, quia causas omnes habet gaudij perfectissimi: tristitiam excludit omnem summam beatitudinem, præsertim quia, illa est de malo quod non potest vitari: desiderium, & fuga respectu creati boni & mali non dedecent Deum, conuersionem enim peccatoris desiderat cuius voluntatem non vult cogere.

Quam sit
multiplex.

Difficultas ergo triplex superest. Primò, circa Dei amorem erga se ipsum, vt ille à gaudio distinguatur. Secundò, circa intentionem finis, & electionem mediorum. Tertio, circa ordinem intentionis & executionis.

§. I.

An sit in Deo proprius amor erga se ipsum.

In eo differt propriè dictus amor à gaudio, quod respiciat bonum secundum se, præcisè provt est conueniens: gaudium autem respiciat formaliter vt præsens & possessum: cum igitur bonum omne intrinsecum Deo essentialiter sit præsens & existens contendunt nonnulli Theologi Deum respectu sui, & respectu omnium bonorum intrinsecorum, habere quidem verum gaudium: amorem autem strictè sumptum non habere, quia in eo respicitur bonum præscindendo à præsentia, & actuali existentia.

Ratio enim dubitandi, primò est, quia nullum assignari potest discrimen amoris, & gaudij, nisi quod amor respicit bonum abstrahendo à præsentia, sed nullum est bonum intrinsecum Dei quod possit abstrahere ab actuali existentia, ergo esse non potest in Deo amor bonorum interiorum distinctus à gaudio.

Triplex
difficultas.

Secundò, non est in Deo scientia simplicis intelligentiæ circa se ipsum, ergo neque strictus amor circa propria bona. Probatur consequentia scientia simplex non magis præscindit ab existentia quam propriè dictus amor provt differt à gaudio, sed ideo Deus non potest cognoscere bona sua per scientiam simplicem, quia non potest illa cognoscere sine existentia, ergo

eandem ob causam amare illa propriè non potest, sed solum de illis gaudere.

Tertiò, ubi non datur cognitio proponens obiectum amoris, sed tantum obiectum gaudij, non potest dari amor, sed tantum gaudium; in Deo non potest dari cognitio proponens obiectum amoris respectu boni intrinseci, quia est tantum scientia visionis proponens obiectum existens, ergo, &c. Confirmat, quia obiectum formale amoris in genere, indifferens est ad absentiam & præsentiam, sed nullum diuinum bonum intrinsecum præscindit respectu Dei ab absentia & præsentia, ergo nullum bonum diuinum esse potest respectu Dei obiectum formale amoris.

Affertio
affirmati-
ua,

Dico primò, Deus circa se ipsum, & circa omnia sua bona intrinseca propriè dictum amorem habet formaliter distinctum à gaudio strictè sumpto. Ita communiter Theologi cum Suarez lib. 3. cap. 6. num. 7. Valque disp. 84. cap. 3. Ruiz disp. 52. sect. 1.

Ratio est primò, quia cum Scriptura & Patres tribuant Deo amorem erga se ipsum, dicantque Spiritum Sanctum procedere per amorem, explicari non debent de amore improprio, præsertim cum nulla sit natura intelligens cui proprium non sit amare se ipsam. Deinde verus & strictissimè sumptus amor propter distinguitur à gaudio potest terminari ad bonum præsens & possessum, propter formaliter est conueniens, ergo Deus potest verum habere amorem erga se ipsum, & erga propria bona. Consequentia patet, quia ut amor non sit gaudium sufficit quod habeat obiectum formale distinctum ab obiecto formali gaudij. Sed si præsentia boni materialiter se habeat, conuenientia verò se habeat formaliter, obiectum formale amoris differet ab obiecto formali gaudij, quod est sola præsentia boni, ergo ille actus qui respiciet præsentiam boni materialiter duntaxat, non erit gaudium. Probatur nunc primum antecedens actus voluntatis non minùs potest terminari ad bonum actu existens propter formaliter est conueniens, quam ad obiectum verum formaliter propter est bonum, sed potest terminari ad obiectum verum propter formaliter bonum est, ergo potest terminari ad obiectum præsens formaliter propter est conueniens.

Ratio ergo à priori est, quia verus amor non necessariò præscindit à præsentia obiecti, & respicere potest illam materialiter, nam Beata Virgo, v. gr. quæ scit se esse Virginem potest amare virginatatem secundum se, non amando illam formaliter ut à se possessam, ergo potest Deus, &c.

Solutiones
dubitationum.

Ad primam Respon. amorem propriè dictum non præscindere à præsentia obiecti, ut malè supponitur in omnibus argumentis, potest enim amor præsentiam, & possessionem attingere materialiter, quamvis fieri non possit ut præsentia boni sit motuum amoris sicut est motuum gaudij. Neque dicas sicut desiderium tendit formaliter in bonum absens & gaudium ad bonum præsens, sic amor necessariò tendit in bonum indifferens ad utrumque, & ab utroque præscindit. Nego enim paritatem quia ut amor à gaudio differat & à desiderio, sufficit quod amor tendat formaliter in bonum ut præsens, vel ut absens, etiam si materialiter attingat absentiam vel præsentiam.

Ad secundam, Resp. primò quidem esse dictum supra, quod Deus etiam se ipsum cognoscere potest per scientiam simplicem, unde totum corrumpit argumentum Herice. Secundò, disparitas est inter amorem & scientiam simplicem, quod discrimen assignabile inter scientiam simplicem & scientiam visionis aliud non sit, nisi quod scientia simplex cognoscat obiectum præscindendo ab existentia, scientia verò visionis cognoscat illud existens: inter amorem autem & gaudium discrimen illud non est ut ex dictis patet.

Ad tertiam, Respon. esse in Deo cognitionem quæ proponat obiectum amoris respectu boni proprii, etiam si detur cognitio tantum proponens bonum ut existens, bonum enim existens propter est bonum secundum se proponitur à scientia visionis, & est verum obiectum amoris. Ad confirmat. Resp. obiectum formale amoris non præscindere absolutè à præsentia, sed tantum quatenus est obiectum formale, quod non impedit quo minus bonum diuinum possit esse obiectum formale amoris ut conueniens est, etiam si non sit obiectum propter existens actu.

S. II.

Intentio finis, & electio mediorum, ordo intentionis, & executionis an & quomodo sint in Deo.

DE hoc utroque genere actuum, magna inter Doctores controuersia est propter prædestinationem quæ à recta illorum actuum intelligentia pendet ferè tota, idè ne idem eo loco cogar repetere, satis nunc sit pauca hæc posuisse donec accuratius disp. 5. hoc totum exequar.

Dico secundò, reperitur sine dubio in Dei voluntate intentio finis efficax, & electio mediorum ita coniunctæ simul ut intentio efficax, & electio mediorum saltem confusa, & indeterminata semper sint vnicus simplex actus prorsus indiuisibilis; intentio autem illa, & electio medij determinati, possint aliquando esse actus per rationem distincti quorum vnus est alio prior: aliquando est vnicus tantum actus indiuisibilis sine vlla prioritate, vel posterioritate.

Tres conclusio partes habet explicandas postea & probandas dum explicabitur ordo, & distinctio actuum, quibus prædestinatio tota constat. Vbi patebit intentionem finis nullam esse posse reuera efficacem quæ non includat voluntatem efficacem saltem confusam aliquorum mediorum vagè ac indeterminatè, alioqui non differet ab intentione inefficaci, quod videbimus satis esse ut prædestinatio ad gloriam non dicatur independens à meritis: Imò constabit etiam postea quomodo intentio illa gloriæ non necessariò sit prior electione mediorum sine quibus non amatur finis.

Dico tertiò, in actibus diuinæ voluntatis admitendus etiam necessariò est ordo intentionis, & ordo executionis, siue voluntas intendens, & voluntas exequens, quos ordines variè à variis explicari video, ut fusè dicam disp. 5.

QVÆSTIO II.

De libertate diuinæ voluntatis. Art. 3. & 10.

HActenus in genere dixi de perfectione quasi essentiali voluntatis diuinæ, nunc sequuntur præcipuæ illius proprietates, inter quas libertas omnium adhuc eruditorum ingeniis inscrutabilis, mysterium est Trinitate personarum nihilò clarius, in quo componendæ inuicem sunt necessitas cum contingentia, immutabilitas cum indifferencia. Videndum igitur est primò, an sit. Secundò, quid sit actus ille Dei verè necessarius, quia diuinus & tamen contingens, quia liber.

SECTIO I.

Utrum sit in diuinæ voluntate actus aliquis verè liber.

LIBERTATEM hoc loco appellamus, potestatem voluntatis ad volendum vel non volendum, quæ dicitur actiua indifferencia, & dominium voluntatis ad ponendos vel non ponendos actus suos tum inter-

nos